

22.2.3.8 Echappement: regel(maa)t

*Figuur 1
Echappement*

Een **echappement** regelt de beweging van een tandwiel in gelijke tijdsintervallen. Het zorgt voor ritme, beat, regelmaat. Geen enkel klassiek uurwerk kan zonder. Een schommelend anker, een soort hangende, omgekeerde T met klauwtjes, laat per beweging telkens één tand door. Eén haakje houdt een tand tegen, het andere wordt daarop weer door een andere tand aangedreven. Zo blijft het anker heen en weer gaan. (Echapper (Fr.) kan je vertalen als ontsnappen.)

In zijn astronomische klok bouwde Soe Soeng rond 1.000 v. C. een waterwiel met bekkens (een soort pollepels) op het einde van iedere spaak, die een voor een gevuld worden en dan door het watergewicht verder scharnieren en leeglopen. Hij ontwierp in zijn waterklok een van de allereerste echappementen. Zonder echappement krijgt de beweging geen regelmaat, en is aandrijving voor gelijkmatig verlopende tijd niet mogelijk. Het echappement zorgt ervoor dat de aandrijving gedoseerd wordt.